

**De liturgie op zondag
in onze parochie**

In het weekend van Beloken Pasen, 23 en 24 april 2022, wordt het nieuwe pastorale plan voor de liturgie op zondag van kracht. In deze brochure, die in alle kerken beschikbaar zal zijn, stellen we het plan voor en geven we er duiding bij.

Een lange weg van zoeken

Nog voor de huidige parochieploeg in 2018 werd aangesteld, was er al een proces op gang gekomen om na te denken over de toekomst van de liturgie op zondag in onze parochie Heilige Nicolaas van Myra, die Sint-Niklaas, Belsele, Sinaai en Nieuwerkerken omvat. Wat doen we wanneer het aantal acJeve priesters in onze parochie zo gering wordt dat we het huidige schema van eucharisJevieringen op zondag niet meer rond krijgen? Gaan we dan de stap doen naar gebedsvieringen op zondag? Of kiezen we ervoor, zoals in het verleden gebeurde, om kerken te sluiten en gemeenschappen proberen samen te voegen? Dat was de hamvraag, waarover de meningen uiteenliepen.

Eens aangesteld nam de parochieploeg de leiding over dat zoekproces in handen. Wel koos ze ervoor om niet alleen te handelen. Geregeld werden voorstellen die in de schoot van de ploeg waren besproken, ter beoordeling voorgelegd aan de lokale pastorale werkgroepen. In 2019 organiseerde de parochieploeg ook een open parochieberaad waarop het plan werd voorgesteld aan alle gelovigen die er interesse voor hadden. Die aanwezigen konden toen reageren op het voorstel. Omdat de parochieploeg met die reacJes rekening wilde houden, werd er na het parochieberaad opnieuw stevig gediscussieerd over het plan.

Na jaren van dialoog en puzzelen was de parochieploeg dan uiteindelijk klaar met een toekomstplan dat in september 2020 had moeten worden ingevoerd. Door de pandemie werd die invoering echter uitgesteld tot september 2022.

Aangepast plan, vervroegde invoering

Met de hoopvol dalende coronacijfers voor ogen pikte de parochieploeg in de loop van dit werkjaar de draad van het plan weer

op. In februari 2022 deden leden van de parochieploeg dan ook (bijna) elke kerk aan waar de zondagsliturgie gevierd wordt om er het toekomstplan, dat dus al twee jaar in de koelkast lag, nog eens uitdrukkelijk voor te stellen, met de bedoeling om zoveel mogelijk gelovigen te bereiken. De gelovigen kregen daarbij opnieuw de kans om na de viering te reageren op het plan.

Al na het eerste weekend van februari leidden die reacties ertoe dat het voorliggende plan opnieuw in vraag kwam te staan. Daar kwam nog bij dat pastoor Robbrecht De LaWe voor onbepaalde tijd zijn taken moest neerleggen. Ook de pastoor van onze buurparochie Emmanuel (Hamme-Waasmunster) is door gezondheidsproblemen langere tijd uit. Als deken van het dekenaat Sint-Niklaas wordt van pastoor Raf verwacht dat hij ook daar mee de pastoraal coördineert. Ook pater Emiel doet er soms diensten. De tijdelijke oplossing die werd uitgewerkt voor Belsele, Sinaai en Puivelde bleek bovendien maar houdbaar tot Pasen.

Intussen paste de parochieploeg het pastorale plan aan op basis van de reacties die er in februari kwamen. Niets te vroeg, want de gewijzigde omstandigheden maken dat we niet meer tot september kunnen wachten om het plan uit te voeren.

Vanaf het weekend van 23 en 24 april zal fase 1 van het nieuwe plan in werking treden.

Een plan in twee fases

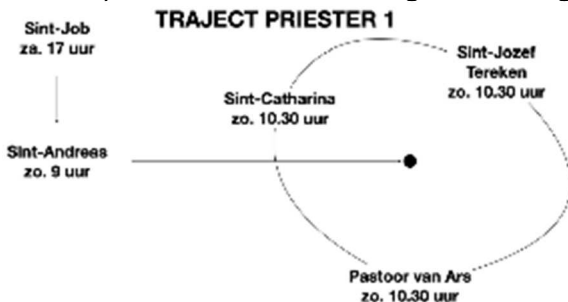
Het plan omvat inderdaad twee fases. In de eerste fase kunnen we rekenen op de aanwezigheid van twee actieve priesters. In de tweede fase is er maar één actieve priester meer in onze parochie.

Pastoraal plan - Fase 1

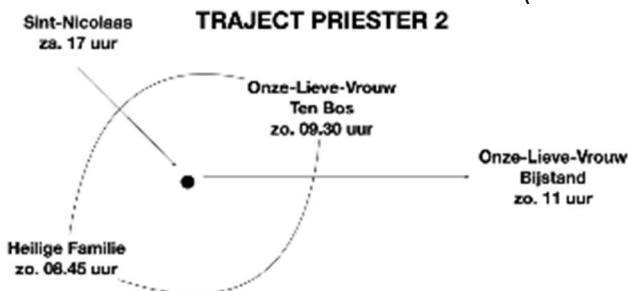
1. In de eerste fase van het plan is er aan de vooravond om 17 uur wekelijks eucharistie in Sint-Job Puivelde en in Sint-Nicolaas, zoals nu ook het geval is.

2. Op de zondagvoormiddag zelf is er elke week eucharisJe in Sint-Andreas Belsele (9 uur) en in Onze-Lieve-Vrouw Bijstand (11 uur).

3. De vieringen in de kerken Sint-Catharina Sinaai, Pastoor van Ars Belsele en Sint-Jozef Tereken worden samen opgenomen in een beurtrol. Afwisselend zal in één van deze drie kerken op zondag om 10.30 uur de eucharisJe gevierd worden, terwijl er in de twee andere kerken op hetzelfde moment een gebedsvieringen wordt gehouden.

4. De vieringen in de kerken Heilige Familie en Onze-Lieve-Vrouw Ten Bos Nieuwkerken worden ook in een beurtrol opgenomen. De ene week zal er eucharisJe zijn in Heilige Familie (8.45 uur) en gebedsviering in Nieuwkerken (9.30 uur). De andere week is het gebedsviering in Heilige Familie (8.45 uur) en eucharisJe in Nieuwkerken (9.30 uur).

Pastoraal plan - Fase 2

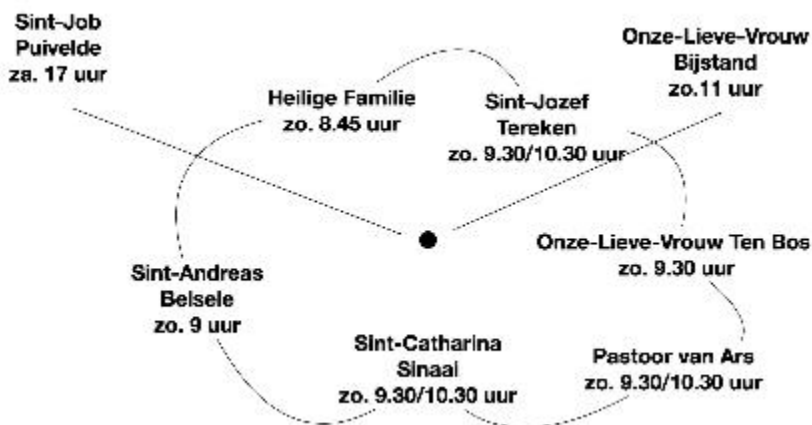
1. In de tweede fase is er aan de vooravond elke week om 17 uur eucharisJe in Sint-Job Puivelde.

2. Op de zondagvoormiddag zelf is er elke week om 11 uur eucharisJe in Onze-Lieve-Vrouw Bijstand.

3. Heilige Familie (8.45 uur), Sint-Andreas Belsele (9 uur), OnzeLieve-Vrouw Ten Bos Nieuwkerken (9.30 uur), Sint-Jozef Tereken (10.30 uur), Pastoor van Ars Belsele (10.30 uur) en Sint-Catharina Sinaai (10.30 uur) komen in een beurtrol.

Afwisselend is er in één van die kerken op zondag eucharisJe, en in alle andere een gebedsviering. Wanneer het de beurt is aan Sint-Jozef Tereken, Pastoor van Ars Belsele of Sint-Catharina Sinaai voor het vieren van de eucharisJe, dan moeten zij in die week hun uur aanpassen naar 9.30 uur. Anders geraakt de priester nooit Jdig in de Onze-Lieve-Vrouw Bijstandskerk.

4. De Sint-Nicolaaskerk geldt als parochiale kerk, waar de weekdagvieringen plaatsvinden, alsook de gezamenlijke vieringen op bijzondere feesten, zoals het paastriduüm.

Toelich;ng

Eigenlijk komt het er dus op neer dat in de eerste fase alle plekken en alle uren behouden worden... Het enige verschil is dat er op een aantal plekken afwisselend eucharisJe- en gebedsviering zal zijn.

In tegenstelling tot de vorige versie van het plan is er in het aangepaste plan wel voor gekozen om in de Heilige Familiekerk afwisselend eucharisJe-en gebedsvieringen aan te bieden, zodat die kerk behouden kan worden. Al zal het wel extra inspanningen vergen om dat in de praktijk rond te krijgen.

Twee maten en twee gewichten?

Wie het plan bekijkt, kan zich afvragen of alle lokale gemeenschappen in de parochie wel gelijkwaardig worden behandeld. Waarom is er, bijvoorbeeld, elke week eucharisJe in Sint-Andreas Belsele, maar is er in Onze-Lieve-Vrouw Ten Bos Nieuwkerken afwisselend eucharisJe en gebedsviering? Dat komt omdat het plan steunt op een aantal grondslagen. Eén van die grondslagen is dat eucharisJevieringen en gebedsvieringen afwisselend mogen worden aangeboden.

Een ander principe zegt evenwel dat er op het grondgebied van onze grote parochie tevens enkele plekken moeten zijn waar er elke week eucharisJe gevierd wordt. Vandaar dat de parochieploeg dus ook enkele kerken heec uitgekozen waar elke week eucharisJe zal zijn. Op de langere termijn (fase 2) worden de Onze-Lieve-Vrouw Bijstandskerk en de Sint-Jobkerk Puivelde de kerken waar wekelijks eucharisJe gevierd wordt.

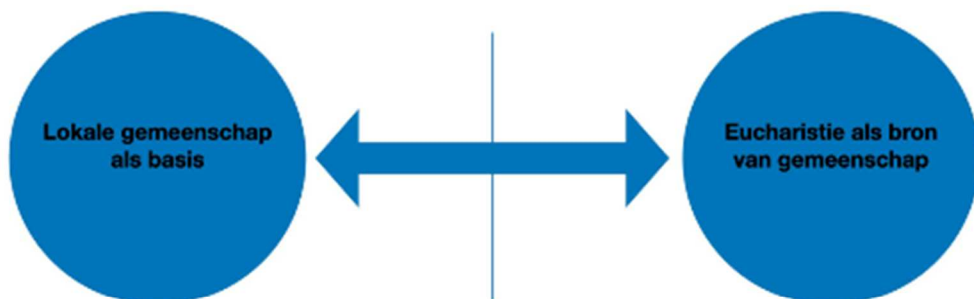
Achter die grondslagen ziWen twee van elkaar verschillende visies op de betekenis van de liturgie op zondag. Volgens de eerste visie moet je vertrekken bij de lokale gemeenschap, die zolang mogelijk op zijn vertrouwde plek moet kunnen samenkomen. Kan dat niet elke week in een eucharisJe, dan in een gebedsviering.

In de andere visie, daarentegen, is het vieren van de eucharisJe de bron van het christelijke gemeenschapsleven en is een gebedsviering op zondag geen volwaardig alternaJef. Kun je niet in elke kerk nog

eucharisJe vieren, dan moet je volgens die visie gemeenschappen samenvoegen.

Die twee grondslagen samen proberen die beide visies met elkaar te verzoenen. Mensen die de eerste visie volgen, kunnen ervoor kiezen in hun vertrouwde gemeenschap te blijven vieren, ook als dat niet elke week in een eucharisJe is. Wie de tweede visie volgt, heec de mogelijkheid om een kerk te kiezen waar op langere termijn elke week eucharisJe gevierd wordt.

Dat neemt niet weg dat er tussen die twee grondslagen alJld ook een zekere spanningsboog blijc bestaan: wie vasthoudt aan één van die twee visies en het plan uitsluitend van daaruit bekijkt, zal er dus onvermijdelijk in teleurgesteld zijn.

1. Volwaardige liturgische gemeenschap als basis

2. Voorganger mag niet alleen 'Mis-lezer' zijn, maar is een volwaardig pastor

3. Eucharistie- en gebedsvieringen kunnen beiden en mogen afwisselend worden aangeboden

4. In kerken waar gevierd wordt, wordt echter elke week gevierd

5. Sowieso moet(en) er ook één of enkele plek(ken) zijn waar wekelijks eucharistie is

6. Gebedsleiders opleiden? Dus: daadwerkelijk inzetten

'Waarom ik, en niet een ander?'

Ook wie wel instemt met onze poging om die twee visies met elkaar te verzoenen, kan nog alJld vragen stellen bij onze concrete keuzes: „Waarom heb je nu die kerk gekozen voor de wekelijkse eucharisJe,

en niet deze of gene andere kerk?" Tijdens onze voorstellingsronde in februari hebben we alvast gemerkt dat elke gemeenschap natuurlijk de eigen troeven op tafel legt. Dat is normaal. Uiteindelijk komt het dan aan de parochieploeg toe om keuzes te maken.

Die keuzes zijn op diverse overwegingen gebaseerd, zoals het aantal mensen dat wekelijks in een bepaalde kerk viert, een inschajng van de draagkracht van de plaatselijke gemeenschap om geregeld gebedsvieringen te verzorgen, de ligging van het kerkgebouw, het profiel van het publiek dat er nu samenkomt...

Een voorbeeld. Volgens de inschajng van de parochieploeg zal de afwisseling van eucharisJe- en gebedsvieringen makkelijker te aanvaarden zijn voor het kerkpubliek dat in de Sint-Jozemerk Tereken viert dan voor het kerkpubliek van Onze-Lieve-Vrouw Bijstand. Vandaar lag het voor de hand om, wat de stad betrec, Onze-Lieve-Vrouw aan te wijzen als plek voor de wekelijkse eucharisJe.

Gebedsvieringen... met of zonder communie?

Dan is er nog de moeilijke vraag of er Jjdens de gebedsvieringen wel of geen communie zal worden uitgereikt. Moeilijk, want ook daarover bestaan tegenstrijdige visies. Het onderscheidingsproces daarover is nog niet voltooid: de parochieploeg zal in de komende maanden een beslissing moeten nemen. Over zoiets wezenlijks beslis je niet in zeven haasten. Tot nader order zal elke lokale gemeenschap, in eer en geweten, zelf moeten beslissen of zij Jjdens gebedsvieringen wel of geen communie uitreiken.

'Wat dan met priesters op rust?'

Op ons grondgebied wonen enkele priesters op rust. Soms doen we beroep op hen om eens in te springen in het weekend, bijvoorbeeld wanneer een van onze acJeve priesters ziek of afwezig is. Het is echter niet de bedoeling om hen structureel in te schakelen. Op rust is op rust. Echter, priesters op rust wiens gezondheid dat toelaat en die wel een structurele rol willen spelen binnen het kader van de afspraken, kunnen daarover alJjd het gesprek aangaan met deken

Raf.

Waardevolle proe=ijd

Het is eigen aan plannen dat ze door de werkelijkheid kunnen worden ingehaald. Dat geldt ook voor dit plan. Momenteel kunnen we in de praktijk op twee acJeve priesters rekenen, deken Raf en pater Emiel, en gaat dus weldra fase 1 van het plan van kracht.

Breder denken

Intussen is het afwachten hoe de situaJe van pastoor Robbrecht (Belsele, Sinaai, Puivelde) en pastoor Lucas Engels (Hamme) evolueert. Blijc het bij die twee acJeve priesters of komt er toch opnieuw versterking? En in dat laatste geval, is dat afzonderlijke versterking voor Hamme en voor Sint-Niklaas, of gedeelde versterking voor beide parochies samen?

Sowieso moeten we beseffen dat onze parochie geen eiland is: we maken deel uit van het dekenaat Sint-Niklaas en ook in andere parochies in ons dekenaat zullen de komende jaren 'gaten' vallen. Dat zal maken dat priesters almaar vaker in een nog groter geheel zullen moeten werken en dat we hen niet 'voor ons alleen' zullen hebben.*

We weten ook niet hoe de gelovigen de gebedsvieringen zullen beleven en moeten er terdege rekening mee houden dat de afwisseling van eucharisJe- en gebedsvieringen mogelijks niet op elke plek houdbaar zal blijken. De resterende maanden van het werkjaar 2021-2022 zullen dus alvast een waardevolle proecijd zijn voor ons plan. We zullen ervaren waar het goed loopt en waar het bijstelling nodig heec.

Op de plan- en denkdagen van de parochieploeg en van en de lokale pastorale werkgroepen in de zomermaanden zullen we alvast die eerste tussenJjdse evaluaJe kunnen maken.

Flexibel blijven

Kortom, al die elementen, en nog andere waar we nu misschien niet aan gedacht hebben, maken dat we flexibel zullen moeten zijn, ook na de plandagen van deze zomer. Die nood aan flexibiliteit gaat in tegen ons verlangen naar zekerheid en is daardoor niet alJjd zo gemakkelijk. Toch is het een waardevolle geestelijke oefening voor een christen en een christengemeenschap, die immers alJjd klaar moet staan wanneer de Heer, telkens toch weer onverwacht, verschijnt en roept.

Jesus Calls for his Disciples – Grace United Methodist Church, Manassas, VA.

* Op 7 april maakte het bisdom bekend dat priester David Willems op 1 augustus benoemd wordt tot lid van de dekenale equipe van het dekenaat Sint-Niklaas en tot parochievicaris in de parochie H. Nicolaas van Myra. Er moeten evenwel nog afspraken gemaakt worden over zijn takenpakket. Duidelijk is in elk geval dat hij zal functioneren in een breder geheel, niet enkel in onze parochie. Deze benoeming is dus geen reden om de invoering van fase 1 van het plan uit te stellen.

Parochie Heilige Nicolaas van Myra, Sint-Niklaas, april 2022